Latvijas Republikas Izglītības ministrijas Mazākuma tautību departamenta Poļu izglītības pārvaldes pirmais priekšnieks Jāzeps Rončevskis (1864-1921)

prof. maģ. inž., akad. maģ. inž. Ivans Griņevičs

habilitētā vēstures doktore (2014) Oļga Vaļkova

Aktualitāte

Vediščeva, Jeļena.

Mazākumtautību pamatizglītība Latvijā, **1918-1940**: promocijas darbs pedagoģijas doktora zinātniskā grāda iegūšanai, apakšnozare: vispārīgā pedagoģija (pedagoģijas vēsture)/ Jeļena Vediščeva; darba zinātniskā vadītāja A. Krūze; Latvijas Universitāte. Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultāte. Rīga : [b.i.], 2010. 218 lp. : diagr., tab. ; 31 cm + 1 CD.

Poļu izcelsmes zinātnes un kultūras darbinieki XIX-XX gadsimta sākumā Rietumu Sibīrijā

Деятели науки и культуры польского происхождения в западной Сибири XIX -начала XX веков

j

Валерий Скубневский

Przegląd Wschodnioeuropejski 1, 2010

РОНЧЕВСКИЙ Иосиф (Станислав) Игнатьевич (1864, Петербург – ?). Из дворян, выпускник Рижского политехнического института (1889 г.), инженер-химик. В 1900-1905 гг. – преподаватель Томского технологического института, исполнял должность экстраординарного профессора по кафедре металлургии. Награжден орденом Св. Анны 3-й степени.

Izvēlētas tēmas aktualitāte

Atjaunotā prof. dr. arch. Konstantīna Rončevska pieminekļa atklāšanas pasākums

2014. gada 23. septembrī Miķeļa kapos Rīga notika svinīga prof. dr. arch. Konstantīna Rončevska – poļu izcelsmes ievērojama tēlnieka un arhitektūras vēsturnieka, kas atstājis dziļas pēdas Latvijas mākslā un arhitektūras zinātnē – atjaunotā pieminekļa atklāšana.

Pasākumā piedalījās PR vēstnieks Latvijā Ježijs Mareks Novakovskis, Latvijas Mākslas akadēmijas rektors Aleksejs Naumovs, prof. Bruno Strautiņš un dr. art. Rūta Kaminska.

Izvēlētas tēmas aktualitāte

Atjaunotā prof. dr. arch. Konstantīna Rončevska piemineklja atklāšanas pasākums (turpinājums)

Piemiņas plāksne tika atjaunotā pēc PR vēstniecības iniciatīvas sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmiju un ar Latvijas Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Par aktīvo iesaisti projekta īstenošanā īpaši pateicamies Marekam Gluško (Marek Głuszko), prof. Bruno Strautiņam un dr. Rūtai Kaminskai.

Rončevsku dzimtas kapi

[..]poļu mākslas vēsturnieka, tēlnieka un arhitekta, Latvijas universitātes Arhitektūras fakultātes profesora, Latvijas mākslas akadēmijas profesora un tēlniecības meistardarbnīcas vadītāja, Dr. arch. Konstantīna Rončevska [KONSTANTY RĄCZEWSKI - tā poļu valodas ortogrāfijā uz kapa pieminekļa; KONSTANTIN RONCZEWSKI arī RONCZEWSKY - tā biogrāfiskajos pētījumos] (1874.01.13. Pēterburgā - 1935.11.07. Rīgā) **kapa vieta bija iekļauta 1983. gadā apstiprinātajā valsts aizsargājamo Latvijas PSR republikas nozīmes vēstures pieminekļu sarakstā.** 1998. gadā apstiprinot Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu, tēlnieka K. Rončevska **kapavietai nav atkārtoti apstiprināts valsts aizsargājama kultūras pieminekļa statuss.** [..]

[..]Pieminekļu dokumentācijas centra arhīvā atrodas 1979. g. sastādītais vēstures pieminekļa "Tēlnieka K. Rončevska kaps" apraksts, kuram pievienotas fotogrāfijas (skat. pielikumā). [..] no kapa vietas laikā no 1979. g. jūnija līdz 2012. g. ir pazudis Rončevsku (RĄCZEWSKI) ģimenes kapu piemineklis un kapavietas centrālajā daļā bijušais kapa kopas futrālis ar nosedzošo guļplāksni. Kapa piemineklis ir bijis izgatavots no melna granīta (0,8 x 0,6 x 0,17 m, frontālā daļa ar iekaltu tekstu pulēta), novietots uz melna rustēta granīta pamatnes (0,5 x 0,7 x 0,26 m, virszemes daļa). Personāldati uz kapa pieminekļa: JÓZEFA RĄCZEWSKA UR. KOMOROWSKA 1841 - 1928 // PROF. DR. KONSTANTY RĄCZEWSKI ZMARL 1935 R. // MARJA RĄCZEWSKA ZMARLÁ 1942 R. // [..]

S. P.
JÓZEFA
RĄCZEWSKA
UR. KOMOROWSKA.
1841 — 1928.
PROF. DR. KONSTANTY
RĄCZEWSKI
ZMARŁ 1935 R.
MARJA
RĄCZEWSKA
ZMARŁA 1942 R.

Mazākumtautību izglītības pārvalžu priekšnieki Latvijā (1919-1934)

Mazākumtautības izglītības pārvalde	**Izglītības pārvaldes priekšnieki un viņu darbības gadi**
Vācu izglītības pārvalde	Karls Kellers (1919–1928), atkāpās no amata veselības dēļ Volfgangs Vahtsmūts (1928–1934)
Krievu izglītības pārvalde	Olimpiada Ļišina Bočagova (1919–1921) Teodors (Fjodors) Erns (1921–1922) Teodors (Fjodors) Serkovs (1923–1924) Ivans Jupatovs (1925–1934)
Poļu izglītības pārvalde	Josefs Rončevskis (1921–1922), miris 1922. gadā Antons Talat-Kielpšs (1922–1934)
Ebreju izglītības pārvalde	Jēkabs Landaus (1919–1934)
Baltkrievu izglītības pārvalde	Sergejs Saharovs (1921–1925) No 1924. gada 1. decembra līdz 1926. gada jūlijam BIP bija likvidēta. Šajā laikā baltkrievu izglītības jautājumus pārraudzīja Skolu virsvalde direktora Pētera Zālīša vadībā. Vladimirs Piguļevskis (1927–1934)

Mazākumtautību IP dibināšana

1919. gads

- Vācu IP
- Krievu IP
- Ebreju IP

1921. gads

- Poļu IP Poļu izglītības pārvalde sāka darboties 1921. g. 15. februārī
- Baltkrievu IP

Poļu Izglītības pārvaldes darbības pārskats

Izglītības ministrijas mēnesraksts Nr. 11 no 01.11.1928. gada

Latvijas poļu pamatskolas vienu laiku (no 1919. līdz 1921. g. februārim) darbojušās bez sava tuvākā vadošā orgāna.

Poļu skolas lietu nācās organizēt no jauna. Pirms kara tagadējās Latvijas territorijā darbojās tikai 2—3 poļu skolas, turpretim tagad **39**. Organizēšanas darbu uz katra soļa kavēja grūtības, kuras ne katru reiz varēja pārvarēt.

1921. g. 15. februārī pie Izglītības ministrijas mazākuma tautību departamenta atvēra speciālo Poļu Izglītības pārvaldi, pagaidām sastāvošu no 4 darbiniekiem: **priekšnieka, darbveža, korrespondentes un mašīnrakstītājas.**

Poļu Izglītības pārvaldes darbības pārskats

Izglītības ministrijas mēnesraksts Nr. 11 no 01.11.1928. gada

1. turpinājums

Poļu Izglītības pārvaldes **pirmais priekšnieks** bija prof.-inž. **Jāzeps Rončevskis**, kuru Rīgas poļu sabiedrisko pārstāvju sapulce stādījusi priekšā minētam postenim, jo poļu frakcijas Satversmes Sapulcē nebija.

1921. g. rudenī tika pieņemts 5-tais darbinieks — poļu skolu inspektors Latgalē. Minētais postenis pastāvēja līdz 1923. g. sākumam, pēc kam tika likvidēts. 1928. gadā Latvijas poļu skolu inspektora postenis atkal ievests budžetā.

Poļu Izglītības pārvaldes darbības pārskats

Izglītības ministrijas mēnesraksts Nr. 11 no 01.11.1928. gada

2. turpinājums

Vispirms trūka skolotāju, kas būtu sagatavoti mācīt poļu valodā, jo esošie kandidāti paši mācījušies krievu skolās un daudzos gadījumos agrāk nemaz nesagatavojušies skolotāju amatam.

Vietējā poļu intelliģence pa daļai izzudusi notikumu laikā no 1914.-1919. g., pa daļai emigrējusi, kādēļ vispārīgi nebija kandidātu izvēlēšanai.

Trūka vajadzīgo mācības grāmatu, mācības līdzekļu, skolas telpu, administratīvo un saimniecisko piederumu.

Poļu Izglītības pārvaldes darbības pārskats

Izglītības ministrijas mēnesraksts Nr. 11 no 01.11.1928. gada

3. turpinājums

Lielas grūtības arī pastāvēja iekš tam, izskaust aizspriedumu, ka uz laukiem nav poļu, kāpēc poļu skolas tur arī nav vajadzīgas. Minēto trūkumu novēršana un mīkstināšana bija ass, ap kuru griezās Poļu Izglītības pārvaldes darbība.

Jaunā poļu skola nodibinājās bez mantotām skolas tradicijām un pati bij piespiesta sev izpalīdzēt, provincē neatrodot uz vietas ne draugus, nedz aizbildņus.

Lielas grūtības arī pastāvēja iekš tam, izskaust aizspriedumu, ka uz laukiem nav poļu, kāpēc poļu skolas tur arī nav vajadzīgas. Minēto trūkumu novēršana un mīkstināšana bija ass, ap kuru griezās Poļu Izglītības pārvaldes darbība.

Poļu Izglītības pārvaldes darbības pārskats

Izglītības ministrijas mēnesraksts Nr. 11 no 01.11.1928. gada

4. turpinājums

Jaunā poļu skola nodibinājās bez mantotām skolas tradicijām un pati bij piespiesta sev izpalīdzēt, provincē neatrodot uz vietas ne draugus, nedz aizbildņus.

Poļu Izglītības pārvalde, uzskatot ģimeni un skolotājus par poļu skolas bāzi, nodibinājusi ciešu kontaktu ar poļu kultūras-izglītības biedrībām, iekārtojusi pedagoģisko bibliotēku un pārņēma poļu skolotāju kursus Rīgā savā ... vadībā ...

Pēc profesora piepēžās nāves, kura iestājās 1921. g. decembrī, priekšnieka vieta vienu gadu netika aizvietota. Priekšnieka pienākumus izpildīja tanī laikā pārvaldes darbvedis S. Markovskis.

Poļu Izglītības pārvaldes darbības pārskats

Izglītības ministrijas mēnesraksts Nr. 11 no 01.11.1928. gada

5. turpinājums

Augšminēto rezultātu pašlaik izteic sekošie skaitļi:

Mācibas gads	Pamatskolas Skolu skaits	Pamatskolas Skolēnu skaits	Vidusskolas Skolu skaits	Vidusskolas Skolēnu skaits	Speciālas sk. Skolu skaits	Speciālas sk. Skolēnu skaits	Skolot. kursi Klausīt. sk.
1921./22.	27	5366	3	90	—	—	33
1922./23.	34	5665	3	172	—	—	58
1923./24.	29	4806	3	234	—	—	81
1924./25.	27	4686	3	288	—	—	37
1925./26.	27	4245	4	334	—	—	61
1926./27.	29	4223	3	303	—	—	43
1927./28.	34	4382	3	337	1 (I kl. sastāvā)	38	57

Poļu Izglītības pārvalde.

Poļu skolu inspektora vēlēšanas.
Valdības Vēstnesis Nr. 121. 26.08.1921.g.

- Izglītības ministrs paskaidroja,ka ierēdņu vēlēšanās no mazākuma tautībām var ņemt dalību tikai Latvijas pavalstnieki, kāpēc poļu skolu inspektora ievēlēšana atcelta un poļiem likts priekšā stāties pie jaunām vēlēšanām.
- Nodaļas vadītāju Jozefu Rončevski šīs paskaidrojums neaizkar un viņš paliek vietā.

(P. p. a.)

Poļu skolu inspektora vēlēšanas.
Valdības Vēstnesis Nr. 199. 05.09.1921.g.

31. augustā notika visu poļu biedrību valžu sapulce, lai trešo reizi uzstādītu kandidātus uz poļu skolu inspektoru vietu. Saskaņā ar izglītības ministra paskaidrojumu, vēlēšanās piedalijās tikai tās personas, kuras bija jau dabūjušas Latvijas pases. Vēlēšanu rezultāti sakrīt ar agrākajiem: par kandidātiem ievēlēti:

- Daugavpilī poļu ģimnāzijas direktors **Pruchniks**
- Rēzeknes ģimnāzijas skolotājs Kelpš.

Poļu preses aģ.

Iecelšanas

Rezolūcija Nr. 3543. 1921. g. 3. oktobrī

Apstiprinu **Antonu Talat-Kelpšu** par
poļu pamatskolu inspektoru Latgale,
skaitot no 1921. g. 1. oktobra.

Izglītības ministrs A. D a u g e.

Poļu skolu pārvaldes priekšnieks J. Rončevskis.

Mazākumtautību izglītības pārvalžu priekšnieki Latvijā (1919-1934)

Mazākumtautības izglītības pārvalde	**Izglītības pārvaldes priekšnieki un viņu darbības gadi**
Vācu izglītības pārvalde	Karls Kellers (1919–1928), atkāpās no amata veselības dēļ Volfgangs Vahtsmūts (1928–1934)
Krievu izglītības pārvalde	Olimpiada Ļišina Bočagova (1919–1921) Teodors (Fjodors) Erns (1921–1922) Teodors (Fjodors) Serkovs (1923–1924) Ivans Jupatovs (1925–1934)
Poļu izglītības pārvalde	Josefs Rončevskis (1921–1922), miris 1922. gadā Antons Talat-Kielpšs (1922–1934)
Ebreju izglītības pārvalde	Jēkabs Landaus (1919–1934)
Baltkrievu izglītības pārvalde	Sergejs Saharovs (1921–1925) No 1924. gada 1. decembra līdz 1926. gada jūlijam BIP bija likvidēta. Šajā laikā baltkrievu izglītības jautājumus pārraudzīja Skolu virsvalde direktora Pētera Zālīša vadībā. Vladimirs Piguļevskis (1927–1934)

Poļu izglītības biedrības paziņojums.
Valdes priekšsēdētājs S. Milošenskis.

Sekretārs P. Svilāns. V.V. Nr.204. 10.09.1921.

Rīgā poļu izglītības biedrības valde
izsūtijuse poļu laikrakstu redakcijām sekošo paziņojumu:
levērojot poļu preses beidzamā laika sevišķo interesi par poļu stāvokli Latvijā, poļu izglītības biedrības valde tura par savu pienākumu apliecināt, ka pa visu neatkarīgās Latvijas valsts pastāvēšanas laiku Latvijas izglītības ministrijas un jo sevišķi Rīgas pilsētas valdes gādība par poļu skolām Rīgā bij vislielākā mērā apmierinoša.
Visas četras poļu skolas uztur uz pilsētas rēķina. Viņās māca ap 2000 poļu bērnus.
Kurss ir sešgadīgs, Latvijas pavalstnieku bērnus māca par velti.
Neliedz nevienam iestāties.
Nav arī nekad manīta dažādība valdības iestāžu attiecībās Rīgā pret poļu un latviešu skolām.

Poļu izglītības biedrības paziņojums. V.V. Nr. 212. 20.09.1921.

Rīgas poļu izglītības biedrības valde
izsūtījuse poļu avižu redakcijām sekoso paziņojumu:

levērojot poļu preses beidzamā laikā sevišķo interesi par poļu stāvokli Latvijā, Rīgas poļu izglītības biedrības valde tura par savu pienākumu apliecināt, ka pa visu neatkarīgās Latvijas valsts pastāvēšanas laiku Latvijas izglītības ministrijas, un jo sevišķi Rīgas pilsētas valdes gādība par poļu skolām Rīgā bija vislielākā mērā apmierinoša.

Visas četras poļu skolas tiek uzturētas uz pilsētas rēķina.

Viņās apmāca ap 2000 poļu bērnus. Kurss ir sešgadīgs.

Latvijas pavalstnieku bērnus māca par velti.

Neliedz nevienam iestāties. Nav arī nekad manīta dažādība valdības iestāžu attiecībās Rigā pret poļu un latviešu skolām.

Nodaļas priekšsēdētājs S. Miloševskis.

Valdības Vēstnesis Nr. 212. 20.09.1921.

Polijas legacija Latvijā

- **Nota Ministru prezidentam**
- .....

Polijas valdības priekšstāvis

Latvijas ministru prezidenta atbilde uz Polijas priekšstāvja notu.

- Augsti godāts priekšstavja kungs!
- Atsaucoties uz Jūsu š. g. 16. jūnija notu Nr. 1383 attiecībā uz poļu minoritātes jautājumu Latvijā, pagodinos Jums darīt zināmus .....

Z. Meierovics

Ēriks Jēkabsons

LATVIJAS VĒSTURES INSTITŪTA ŽURNĀLS

LATVIJAS UN POLIJAS KONFLIKTS DAUGAVPILS APRIŅĶA POĻU SKOLU JAUTĀJUMĀ 1921. GADĀ: NORISE UN STARPTAUTISKĀS SEKAS

08.07.2013. **uz 27. lapam**

Poļu izglītības pārvaldes pirmais priekšnieks Jāzeps Rončevskis

Latvijas Republikas Izglītības ministrijas
Mazākuma tautību departamenta
Poļu izglītības pārvaldes priekšnieks
Jāzeps Rončevskis
(1864-1921)

Jāzeps Rončevskis (1921.g.)

Rīgas Politehnikuma absolvents un mācībspēks - profesors Jozefs Rončevskis (1864-1921) / Ivans Griņevičs, Alīda Zigmunde. - Bibliogr.: 64.lpp. (22 nos.). - Kopsavilkums latviešu, angļu un krievu valodā. // Inženierzinātņu un augstskolu vēsture: RTU Inženierzinātņu vēstures pētniecības centra zinātniskais žurnāls = History of Engineering Sciences and Institutions of Higher Education: Scientific Journal of RTU Research Centre for Engineering History. - 1.sēj. (2017), 58.-66.lpp.: il., portr.

ISBN 978-9934-542-22-0.

Rīga, Stabu iela 19 dz.24. (1908.g. celtā)

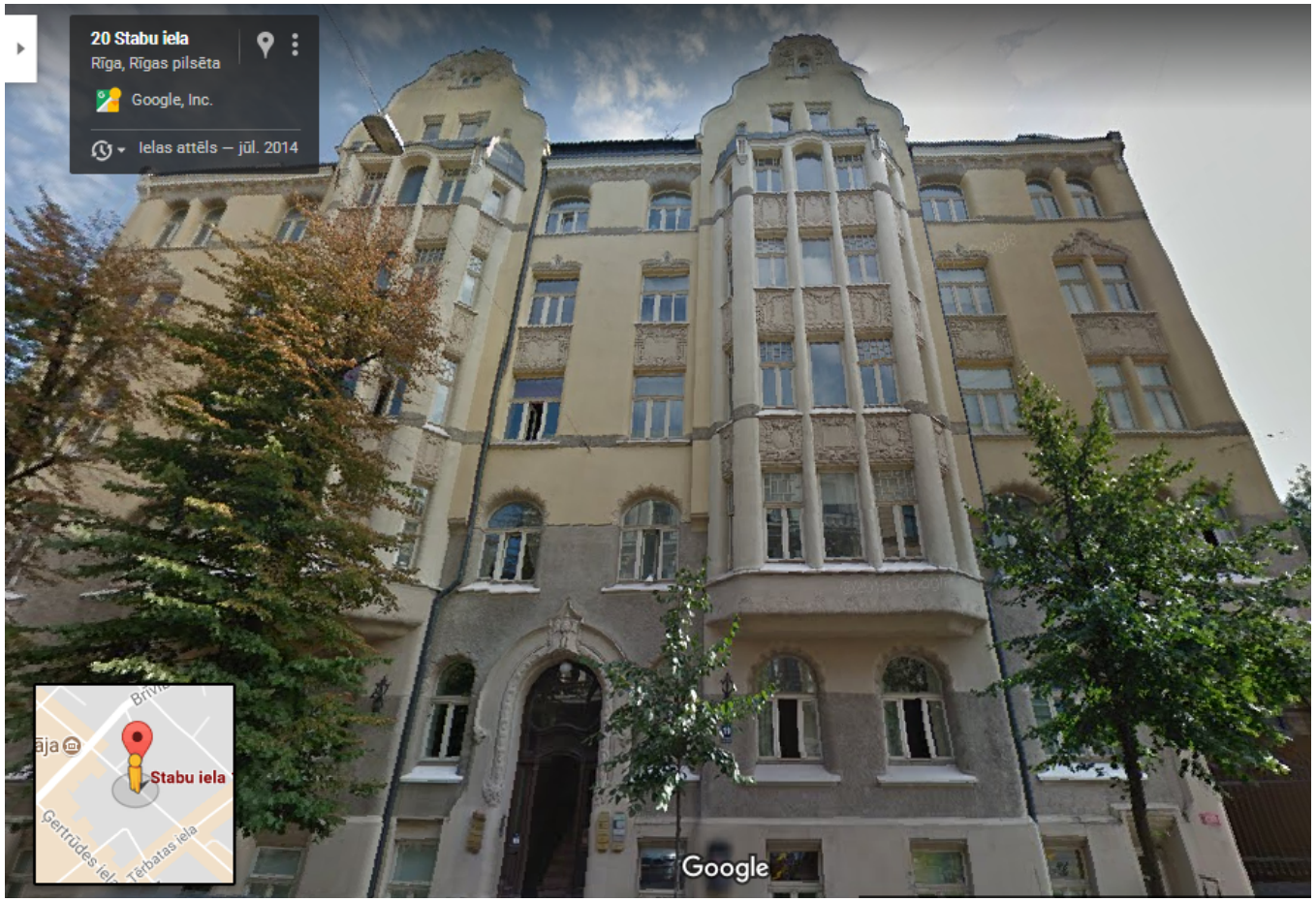

Stabu ielas 19 ēkā bija lieli labiekārtoti dzīvokļi, kādu Rīgas centrā nav nemaz tik daudz (pēc oficiālās statistikas datiem pēc Pirmā pasaules kara 73,4% dzīvokļu bija ne vairāk kā ar 2 istabām). Savu māju Jānis Alksnis esot pats projektējis un pats uzbūvējis.

Valdības Vēstnesis, Nr.280

10.12.1921

✝

Izglītības ministrijas mazākuma tautību departamenta poļu skolu pārvaldes priekšnieks

Jāzeps Rončevskis

miris 7. dezembrī, plkst. 5 rītā.

Izvadīšana svētdien, 11. decembrī 1921. g., plkst. 2 dienā, no katoļu Sāpīgās Dievmātes baznīcas (Pilslaukumā) uz katoļu kapiem.

Izglītības ministrija

Сегодня, Nr.281

09.12.1921

7 декабря 1921 г., въ 5 час. утра, послѣ непродолжительныхъ, но тяжкихъ мученій скончался на 57 году жизни нашъ дорогой сослуживецъ

Завѣдывающій Польскимъ Школьнымъ Отдѣломъ

Профессоръ Іосифъ Игнатьевичъ Рончевскій.

Заупокойная литургія — въ субботу, 10 декабря, въ 11 час. утра въ Католической церкви на Замковой площ.

Вынесъ тѣла изъ той же церкви на Католическое кладбище въ воскресенье, 11 декабря, въ 2 ч. дня.

О чемъ съ глубокимъ прискорбіемъ извѣщаютъ друзей и знакомыхъ

Служащіе Департамента
Народныхъ Меньшинствъ Министерства Образованія.

Rigasche Rundschau, Nr. 283
13.12.1921.

Latvijas Republikas
Izglītības ministrijas
Mazākuma tautību
departamenta
vācu izglītības pārvaldes
pirmais priekšnieks
pastors **Kārls Kellers**.

Izglītības ministra biedre
Vālija Seile.

No poļu skolotāju puses
Ks. Stričko.

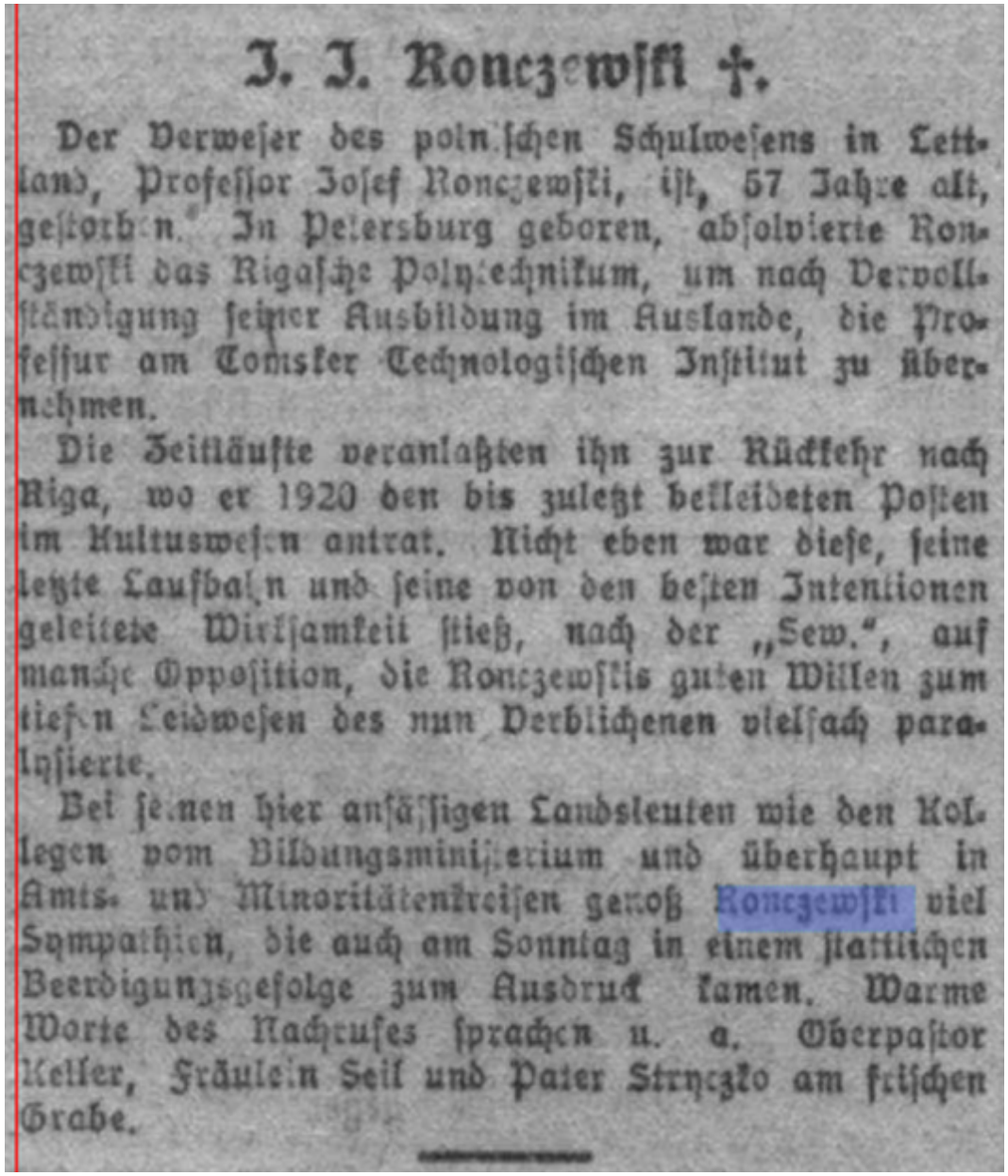

J. J. Ronczewski †.

Der Verweser des polnischen Schulwesens in Lettland, Professor Josef Ronczewski, ist, 57 Jahre alt, gestorben. In Petersburg geboren, absolvierte Ronczewski das Rigasche Polytechnikum, um nach Vervollständigung seiner Ausbildung im Auslande, die Professur am Tomsker Technologischen Institut zu übernehmen.

Die Zeitläufte veranlaßten ihn zur Rückkehr nach Riga, wo er 1920 den bis zuletzt bekleideten Posten im Kultuswesen antrat. Nicht eben war diese, seine letzte Laufbahn und seine von den besten Intentionen geleitete Wirksamkeit stieß, nach der „Sew.", auf manche Opposition, die Ronczewskis guten Willen zum tiefen Leidwesen des nun Verblichenen vielfach paralysierte.

Bei seinen hier ansässigen Landsleuten wie den Kollegen vom Bildungsministerium und überhaupt in Amts- und Minoritätenkreisen genoß Ronczewski viel Sympathien, die auch am Sonntag in einem stattlichen Beerdigungsgefolge zum Ausdruck kamen. Warme Worte des Nachrufes sprachen u. a. Oberpastor Kellner, Fräulein Seil und Pater Strnczko am frischen Grabe.

Сегодня, №284,
13. 12. 1921.

І. И. Рончевскій †

скончался начальникъ польскаго отдѣла департамента меньшинствъ министерства просвѣщенія проф. Іосифъ Игнатьевичъ Рончевскій. Покойный родился въ 1864 г. въ Петербургѣ. По окончаніи Рижскаго Политехническаго Института, и блестящей заграничной командировки І. И занялъ профессорскую каѳедру въ Томскомъ Технологическомъ Институтѣ.

Событія заставили покойнаго вернуться въ Ригу, гдѣ онъ съ 1920 г. состоялъ завѣдующимъ польскимъ отдѣломъ мин. просвѣщенія.

І. И. пользовался широкой популярностью въ качествѣ честнаго, лойяльнаго и всѣми уважаемаго общественнаго дѣятеля. Своей добросовѣстной работой покойный сумѣлъ поставить польскій отдѣлъ на должную высоту. Къ сожалѣнію, его плодотворной дѣятельности мѣшали разногласія съ небольшой группой лицъ, не имѣющихъ общаго съ мѣстной польской колоніей. Эти разногласія и послужили причиной его преждевременной кончины.

Въ воскресенье, 11 декабря состоялось торжественное погребеніе проф. І. Рончевскаго, вылившееся, несмотря на морозъ, въ весьма внушительную процесеію. Глубокій трауръ и печаль поляковъ раздѣлило все мѣстное общество: делегаты отъ министерствъ, отъ общественныхъ организацій, представители всѣхъ меньшинствъ и т. д. слѣдовали за прахомъ усопшаго. Польское учительство in corpore, сотни учащихся и масса публики заключали погребальное шествіе.

Надъ свѣжей могилой произнесли рѣчи представительница учительства Кс. Стрычко, тов. мин. образованія г-жа Сейль, представитель меньшинствъ, пасторъ госп. Келлеръ и рядъ другихъ лицъ.

Странное впечатлѣніе произвелъ полный индифферентизмъ оффиціальныхъ польскихъ круговъ, непринимавшихъ никакого участія въ погребеніи, — очевидно, намеки латышскихъ газетъ сдѣланы не безъ основанія.

Э. Ш—с.

Sieva Olga Rončevska

O. Doepp (1866-1940)

Māte Jozefine Rončevska

J. Komarowska (1841- 1928)

Latvijas Ķīmijas vēstures muzeja eksponāts

Scientific Journal of Riga Technical University
The Humanities and Social Science. History of Science and Higher Education

9. att. Tehnisko zinātņu vēsturnieki prof. *Dr. chem.* Imants Meirovics (no kreisās) un doc. *Dr. chem.* Uldis Alksnis pie Konstantīna Rončevska darba – pirmā Latvijas Augstskolas rektora, akadēmiķa Paula Valdena bistes (ģipsis) - Latvijas Ķīmijas vēstures muzejā (Ivana Griņeviča foto).

Bronzas lējums

5. att. Konstantīns Rončevskis: Pēterburgas ZA akadēmiķa Paula Valdena biste. *Latvijas Nacionālais mākslas muzejs.*

Rīgas politehniskas skolas diploms

Joseph Ronczewski

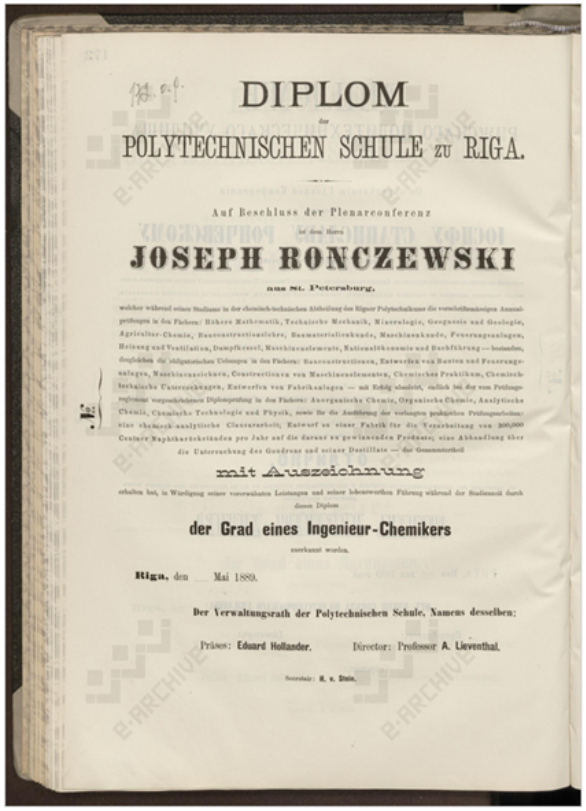

DIPLOM

der

POLYTECHNISCHEN SCHULE zu RIGA.

Auf Beschluss der Plenarconferenz

ist dem Herrn

JOSEPH RONCZEWSKI

aus St. Petersburg,

welcher während seines Studiums in der chemisch-technischen Abtheilung des Rigaer Polytechnikums die vorschriftsmässigen Annalprüfungen in den Fächern: Höhere Mathematik, Technische Mechanik, Mineralogie, Geognosie und Geologie, Agricultur-Chemie, Bauconstructionslehre, Baumaterialienkunde, Maschinenkunde, Feuerungsanlagen, Heizung und Ventilation, Dampfkessel, Maschinenelemente, Nationalökonomie und Buchführung — bestanden, desgleichen die obligatorischen Uebungen in den Fächern: Bauconstructionen, Entwerfen von Bauten und Feuerungsanlagen, Maschinenzeichnen, Constructionen von Maschinenelementen, Chemisches Praktikum, Chemisch-technische Untersuchungen, Entwerfen von Fabrikanlagen — mit Erfolg absolvirt, endlich bei der vom Prüfungsreglement vorgeschriebenen Diplomprüfung in den Fächern: Anorganische Chemie, Organische Chemie, Analytische Chemie, Chemische Technologie und Physik, sowie für die Ausführung der verlangten praktischen Prüfungsarbeiten: eine chemisch-analytische Clausurarbeit, Entwurf zu einer Fabrik für die Verarbeitung von 200,000 Centner Naphtharückständen pro Jahr auf die daraus zu gewinnenden Producte, eine Abhandlung über die Untersuchung des Goudrons und seiner Destillate — das Gesammturtheil

mit Auszeichnung

erhalten hat, in Würdigung seiner vorerwähnten Leistungen und seiner lobenswerthen Führung während der Studienzeit durch diesen Diplom

der Grad eines Ingenieur-Chemikers

anerkannt worden.

Riga, den ___ Mai 1889.

Der Verwaltungsrath der Polytechnischen Schule, Namens desselben:

Präses: Eduard Hollander. Director: Professor A. Lieventhal.

Secretair: H. v. Stein.

Іосиф Станислав Рончевский

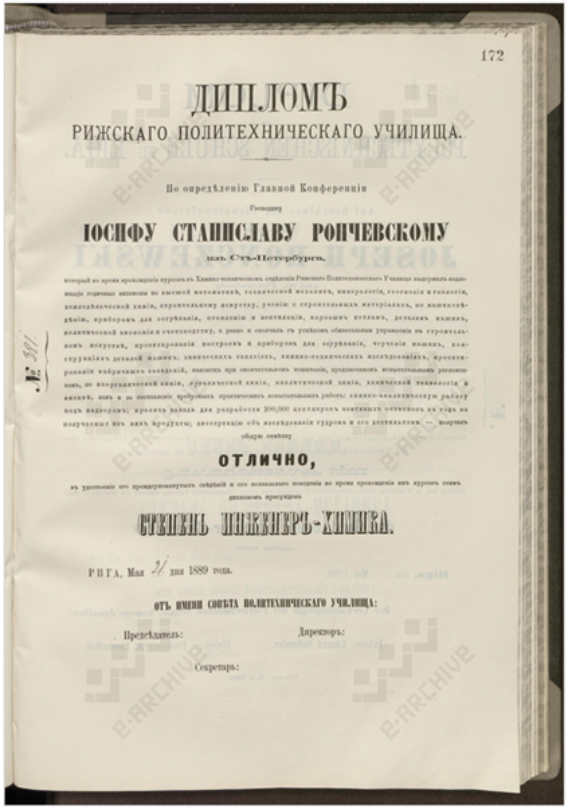

172

ДИПЛОМЪ

РИЖСКАГО ПОЛИТЕХНИЧЕСКАГО УЧИЛИЩА.

По опредѣленію Главной Конференціи

Господину

ІОСИФУ СТАНИСЛАВУ РОНЧЕВСКОМУ

изъ Сѣ-Петербурга,

который во время прохожденія курсовъ въ Химико-техническомъ отдѣленіи Рижскаго Политехническаго Училища выдержалъ надлежащіе годичные экзамены по высшей математикѣ, технической механикѣ, минералогіи, геогнозіи и геологіи, земледѣльческой химіи, строительному искусству, ученію о строительныхъ матеріалахъ, по машиновѣдѣнію, приборамъ для согрѣванія, отопленію и вентиляціи, паровымъ котламъ, деталямъ машинъ, политической экономіи и счетоводству, а равно и окончилъ съ успѣхомъ обязательныя упражненія въ строительномъ искусствѣ, проектированіи построекъ и приборовъ для согрѣванія, черченіи машинъ, конструкціяхъ деталей машинъ, химическихъ занятіяхъ, химико-техническихъ изслѣдованіяхъ, проектированіи выбранныхъ заведеній, наконецъ при окончательномъ испытаніи, предписанномъ испытательнымъ регламентомъ, по неорганической химіи, органической химіи, аналитической химіи, химической технологіи и физикѣ, какъ и въ составленіи требуемыхъ практическихъ испытательныхъ работъ: химико-аналитическую работу подъ надзоромъ; проектъ завода для разработки 200,000 центнеровъ каменныхъ остатковъ въ годъ на получаемые изъ нихъ продукты; диссертацію объ изслѣдованіи гудрона и его дестилатовъ — получилъ общую отмѣтку

ОТЛИЧНО,

въ удостоеніе его преждеупомянутыхъ свѣдѣній и его похвальнаго поведенія во время прохожденія имъ курсовъ этимъ дипломомъ присуждена

СТЕПЕНЬ ИНЖЕНЕРЪ-ХИМИКА.

РИГА, Мая 21 дня 1889 года.

ОТЪ ИМЕНИ СОВѢТА ПОЛИТЕХНИЧЕСКАГО УЧИЛИЩА:

Предсѣдатель: Директоръ:

Секретарь:

Par Rīgas Politehniskā institūta bijušā asistenta Jozefa Rončevska pielaišanu pie lekcijam par metalurģiju

- ЦГИА СПб. Фонд 963. Опись 1. Дело 5612.
- О допуске бывшего ассистента Рижского политехнического института Иосифа Рончевского на лекции по металлургии
- Начальная дата: 19.09.1897.
- Конечная дата: 21.10.1897.
- Центральный исторический архив С.-Петербурга.

Assistant of the Riga Polytechnic Joseph Ronczewski (1864-1921) – the Founder of the Metallurgical Laboratory of the Tomsk Technological Institute

Assistant of the Riga Polytechnic Joseph Ronczewski (1864-1921) - the Founder of the Metallurgical Laboratory of the Tomsk Technological Institute

The article introduces readers to Joseph Ronczewski who was born Saint Petersburg. He is an alumnus of the Department of Chemistry of Riga Polytechnik (he graduated in 1889) and from 1893 to 1896, was an Assistant with the same Department. He perfected his knowledge in the electrometallurgical laboratory of the German scientist Wilhelm Borchers (1856-1925) of the Aachen Technical University in Germany and later was a professor, librarian and founder of the Metallurgical Laboratory with the Technological Institute (1900-1905) in Tomsk. He carried out his research in the sector of metallurgy. After Russian Revolution of 1905, he was the director of a technical school in the city of Izium of the Kharkov province and after the war moved to Latvia. In February 1921, he was the first to head the Department of the Polish Minority of the Ministry of Education of Latvia. He died in December 1921.

Pateicība par konsultācijām un paldies par fotogrāfijam

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas
Arheoloģijas un vēstures daļas speciālistam
Arnim Āboltiņam

RTU Inženierzinātņu vēstures pētniecības centra
Vēstures pētniecības un zinātnisko publikāciju
nodaļas vadītājai
asociētajai profesorei Dr. paed. Alīdai Zigmundei